

### บทที่ 3

#### **ข้อตกลง MFA กับอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย**

##### **3.1 ภูมิหลังของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย**

ในสมัยโบราณ การผลิตสิ่งทอเป็นเพียงการนำเอาวัสดุจากธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ้าย มาปั่นเป็นเส้นด้ายและนำเส้นด้ายเหล่านั้นมาทอเป็นผ้าผืน โดยเครื่องทอผ้าด้วยมือหรือที่เรียกกันว่า "กี่กระตุก" จนเป็นผืนผ้า แล้วนำไปตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้กับชีวิตประจำวัน

ต่อมาการผลิตสิ่งทอในประเทศไทยได้มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ มีการนำเครื่องจักรทอผ้าสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่อทำการผลิตภายในประเทศ เป็นการผลิตทดแทนการนำเข้า แต่ปริมาณการผลิตยังมีน้อยมาก จึงมีการนำเข้าสิ่งทอตลอดมา ในช่วงระยะก่อนปี พ.ศ.2500 ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ได้จัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอด้วยเครื่องจักรขึ้น

ปี พ.ศ.2497 มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการอุตสาหกรรม

ปี พ.ศ.2502 ตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อทำหน้าที่ชักจูงให้นักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาลงทุนให้มากขึ้น โดยมีอำนาจในการเจรจาเงื่อนไขการลงทุนและทำข้อตกลงเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งผู้ลงทุนและรัฐบาล

ปี พ.ศ.2505 รัฐบาลออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม ปี 2505 โดยยกเลิก พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนปี 2503

ในยุคนี้มีการลงทุนในโครงการผลิตสินค้าสิ่งทอเป็นจำนวนมาก เป็นผลให้การผลิตสินค้าสิ่งทอเกินความต้องการภายในประเทศ ซึ่งผลปรากฏในปลายปี 2513 ทำให้เกิดแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาด โดยเห็นว่ามี 2 วิธีในการแก้ไข คือ

1. ลดกำลังการผลิตลง
2. ส่งผลิตภัณฑ์สิ่งทอส่วนเกินความต้องการไปต่างประเทศ

ในที่สุดผู้ประกอบการก็เสนอแนะว่า ควรหาตลาดเพื่อส่งออก แทนที่จะลดการผลิต เพราะมีปัญหาด้านแรงงานตามมา โดยได้ตั้งเป้าการส่งออกไว้เป็นร้อยละ 20 ของกำลังการผลิต เพื่อให้เกิดผลโดยแท้จริง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอจึงร่วมกันทำสัญญาขึ้น

ฉบับหนึ่ง ใช้ชื่อว่า "สัญญาว่าร่วมดำเนินการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอออกนอกประเทศ"<sup>1</sup> ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุคที่มีการส่งออกสิ่งทอไปยังต่างประเทศ ที่เป็นกิจจะลักษณะ และนำมาสู่การพัฒนาการส่งออกสิ่งทอ ซึ่งมีมูลค่ามหาศาลในปัจจุบัน

### 3.2 โครงสร้างการผลิต และการค้าสินค้าสิ่งทอของประเทศไทย

การที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงปฏิสัมพันธ์ของระบบกฎหมายการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) กับอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ว่ามีขบวนการผลิตและการค้าเช่นไร เพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของ MFA

ดังนั้น ผู้เขียนใคร่ขออธิบายให้ทราบถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย พอสังเขป พอความเข้าใจ และใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

ก. โครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย พอจะจัดกลุ่มได้ดังนี้

1. อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย
2. อุตสาหกรรมปั่นด้าย
3. อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า
4. อุตสาหกรรมฟอกย้อมและแต่งนิมพ์
5. อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

#### 1. อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย

เป็นขั้นตอนแรกของอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นขั้นตอนที่นำวัตถุดิบทางธรรมชาติหรือวัตถุดิบที่สังเคราะห์มาผ่านกระบวนการ จนกระทั่งได้ผลผลิตออกมาเป็นเส้นใย ซึ่งอุตสาหกรรมผลิตเส้นใยในประเทศไทยก็มี 2 ประเภท คือ เส้นใยฝ้าย เส้นใยประดิษฐ์

<sup>1</sup> พงษ์ศักดิ์ อัสสกุล. "อนาคตของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ" เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่น 2 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. 2533 หน้า 20.

เส้นใยฝ้าย (COTTON FIBRE) สามารถผลิตได้เองในประเทศ มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของความต้องการใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม แม้ระยะที่ผ่าน ความต้องการฝ้ายจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมากตามการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรม สิ่งทอ แต่การผลิตภายในมีน้อย เพราะเกษตรกรไม่มั่นใจต่อราคาซื้อขาย และมีความสูญเสียจากแมลงศัตรูพืชเป็นอันมาก

เส้นใยประดิษฐ์ (MAN MADE FIBRE) การผลิตเส้นใยประดิษฐ์ของไทย ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาขยายตัวเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมด้านการลงทุน การผลิต และในอนาคตมีแนวโน้มจะเพิ่มปริมาณการผลิตได้อีกมาก นอกจากนี้ หากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกเกิดขึ้น ได้จริง ประเทศไทยจะสามารถผลิตวัตถุดิบป้อนอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ในประเทศได้ และ การผลิตเส้นใยประดิษฐ์จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกมาก

## 2. อุตสาหกรรมปั่นด้าย (SPINNING INDUSTRY)

ผลิตภัณฑ์เส้นด้าย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ YARN ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบ ในอุตสาหกรรมทอผ้า และเครื่องนุ่งห่ม และ THREAD เส้นด้ายที่ใช้สำหรับเย็บผ้า

ภาวะการผลิตในอุตสาหกรรมปั่นด้าย ปัจจุบันขยายตัวเพิ่มในอัตราค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาจากจำนวนแกนปั่นด้ายที่เพิ่มขึ้นจาก 2 ล้านแกน ในปี 2530 เป็น 3 ล้านแกนในปี 2532 ทั้งนี้ ในปี 2533 ประเทศไทยจะผลิตเส้นด้ายได้เป็นประมาณไม่น้อยกว่า 620,000 เมตริกตัน

## 3. อุตสาหกรรมทอผ้า-ถักผ้า (WEAVING & KNITTING INDUSTRY)

เป็นโครงสร้างที่ต่อจากการผลิตเส้นด้าย โดยนำเอาเส้นด้ายมาทำเป็น ผ้าผืนโดยผ่านกรรมวิธีการทอผ้า (WEAVING) หรือการถักผ้า (KNITTING) ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ผ้า ที่ประเทศไทยผลิตได้ ประกอบด้วย ผ้าทอ และผ้าถัก ซึ่งสามารถแยกตามชนิดของวัตถุดิบ เป็นผ้า ฝ้ายทอ ผ้าฝ้ายถัก ผ้าทอจากใยสังเคราะห์ และผ้าถักจากใยสังเคราะห์ ผลผลิตผ้าผืน ที่ผลิตได้จะใช้ในประเทศประมาณร้อยละ 68 โดยส่งเข้าโรงงานเสื้อผ้าสำเร็จรูปร้อยละ 80 โรงงานผลิตเคหะสิ่งทอร้อยละ 14 โรงงานผลิตผ้าอุตสาหกรรมร้อยละ 6 และส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศประมาณร้อยละ 32

โรงงานทอผ้า และถักผ้าในปัจจุบัน มีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตั้งกระจุกกระจายทั่วไปในทุกภูมิภาคของประเทศ ส่วนใหญ่ทำการผลิตเกือบเต็มกำลัง การผลิตอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2527 เพื่อสนองตอบการขยายตัวของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศ

#### 4. อุตสาหกรรมฟอกย้อมและแต่งนิมพ์สำเร็จ (DYEING & FINISHING INDUSTRY)

ระบบการผลิตในอุตสาหกรรมนี้ แบ่งออกเป็นการฟอกย้อมเส้นด้าย (YARN DYEING) อันเป็นการผลิตในโรงงานปั่นด้ายที่มีหม้อฟอกย้อมของตนเอง และการฟอกย้อมผ้าผืน (PIECE DYEING) ซึ่งเป็นโรงงานขนาดใหญ่ใช้เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและการลงทุนสูง ทำการฟอกย้อมผ้าผืนให้แก่โรงงานทอผ้าในเครือและรับจ้างฟอกย้อมทั่วไป

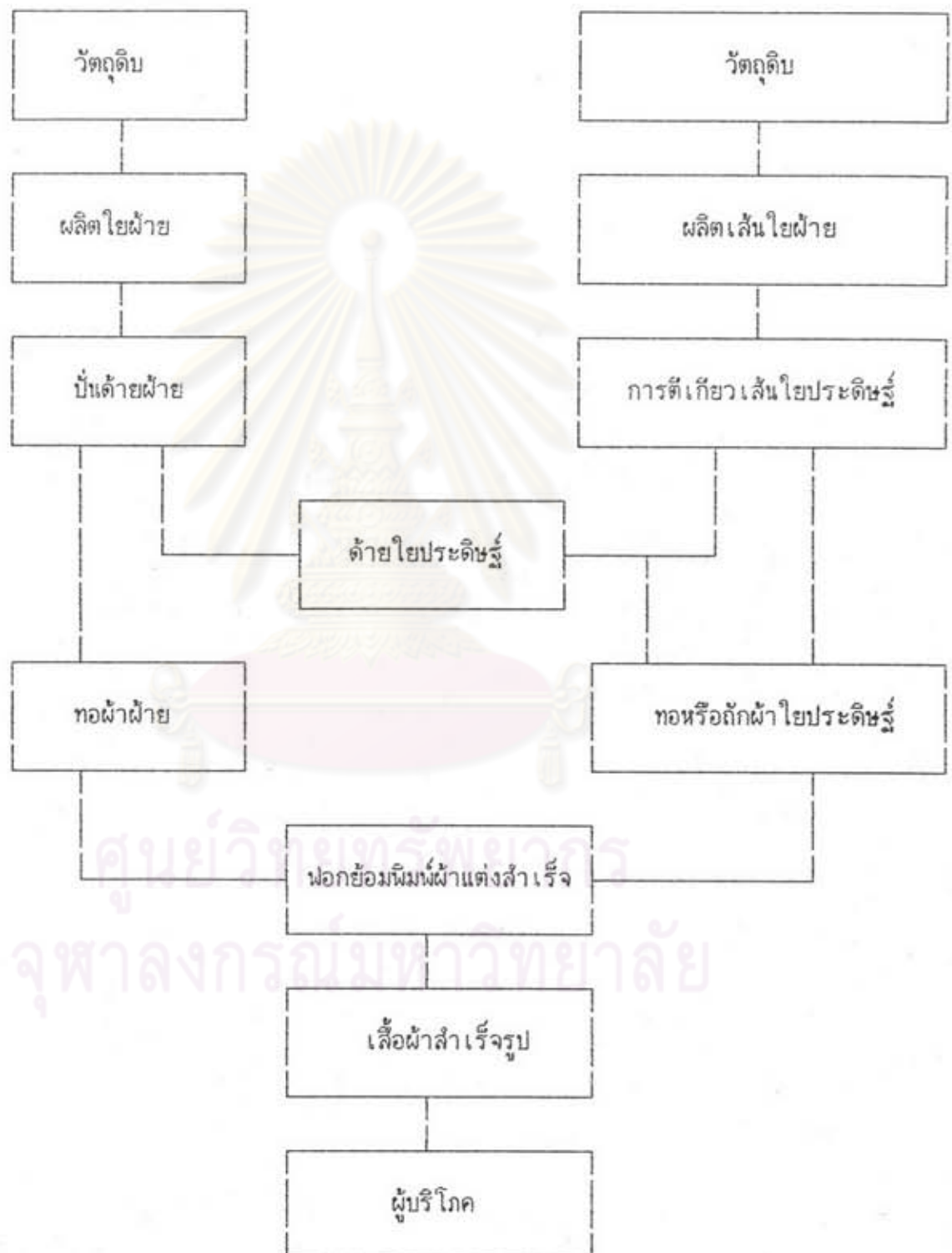
ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานฟอกย้อมนิมพ์ และแต่งสำเร็จ ประมาณ 400 โรงงาน กำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 2,500-2,800 ล้านตารางหลาต่อปี ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศ ซึ่งมีความต้องการสูงมากจนต้องมีการนำเข้า

#### 5. อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นโครงสร้างการผลิตขั้นสุดท้ายของอุตสาหกรรมสิ่งทอเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้จะใช้บริโภคในประเทศประมาณร้อยละ 55 และร้อยละ 45 ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ปัจจุบันการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมประเภทนี้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการส่งเสริมการส่งออก จนกลายเป็นภาคการผลิตที่ทำรายได้สูงสุดของประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงานมากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 70 ของแรงงานภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอ หรือประมาณ 7 แสนคนในปี 2532

อนึ่ง เพื่อความเข้าใจในโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ แสดงแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพแสดง โครงสร้างการผลิตตลอดสายของอุตสาหกรรมสิ่งทอ



ช. โครงสร้างการค้าสินค้าสิ่งทอของประเทศไทย

สินค้าสิ่งทอของประเทศไทยที่ผลิตได้นั้น มีการส่งจำหน่ายทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดในต่างประเทศ

ตลาดต่างประเทศ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- (1) ตลาดข้อตกลง
 

(ตลาดที่มีข้อตกลงการค้าสิ่งทอกับประเทศไทย)
- (2) ตลาดนอกข้อตกลง
 

(ตลาดทั่วไปที่ไม่มีข้อตกลงสิ่งทอกับประเทศไทย)

1. ตลาดข้อตกลง

ปัจจุบันประเทศไทยมีข้อตกลงทวิภาคีภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MULTI FIBRE ARRANGEMENT - MFA) กับประเทศต่าง ๆ รวม 18 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ ออสเตรีย และประชาคมยุโรป 12 ประเทศ คือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เบลเยียม เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก อิตาลี ไอร์แลนด์ กรีซ สเปน และโปรตุเกส

สำหรับข้อตกลงทวิภาคีสิ่งทอที่ประเทศไทยทำไว้กับประเทศผู้นำเข้าในปัจจุบันมี 6 ฉบับ คือ

สหรัฐอเมริกา	ผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2534-31 ธันวาคม 2536
ประชาคมยุโรป	ผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2530-31 ธันวาคม 2534
ต่อมา ได้ขยายการบังคับใช้ถึง 31 ธันวาคม 2535	
นอร์เวย์	ผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2534-31 ธันวาคม 2534
	ต่ออายุออกไปจนถึง 31 ธันวาคม 2536
แคนาดา	ผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2530-31 ธันวาคม 2534
	ต่ออายุออกไปอีก 1 ปี ถึง 31 ธันวาคม 2535
ฟินแลนด์	ผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2534-31 ธันวาคม 2536
ออสเตรีย	ผลบังคับใช้ 1 พฤษภาคม 2532-31 ธันวาคม 2534
	ต่ออายุออกไปถึง 31 ธันวาคม 2535

## 2. ตลาดนอกข้อตกลง

ปัจจุบันตลาดนอกข้อตกลงมีบทบาทมากยิ่งขึ้น เพราะการส่งออกในตลาดข้อตกลงมีปริมาณที่จำกัด และไม่เพียงพอสำหรับความสามารถในการส่งออกของผู้ประกอบการสิ่งทอของไทย ทำให้ผู้ส่งออกพยายามกระจายสินค้าไปตลาดนอกข้อตกลงซึ่งไม่มีข้อจำกัดด้านโควตานำเข้า นอกจากนี้รัฐยังส่งเสริมสนับสนุน ในการเจาะตลาดนอกข้อตกลงทั้งในรูปแบบการจัดงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยทั้งภายในและต่างประเทศ จัดกลุ่มผู้ส่งออกไปเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ จัดกลุ่มผู้ซื้อจากต่างประเทศ เยี่ยมชมโรงงานในประเทศไทย ทำให้มูลค่าการส่งออกในตลาดนอกข้อตกลงขยายตัวเพิ่มขึ้นโดยลำดับ

### 3.3 ประเทศไทยกับการเป็นสมาชิกของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

เมื่อข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศได้เปลี่ยนจาก LTA มาเป็น MFA ในปี 2517 การส่งออกของประเทศไทยต้องได้รับการกระทบกระเทือนเป็นอย่างมาก เมื่อประเทศผู้นำเข้าหลายประเทศ ทั้งสหรัฐอเมริกา ประชาคมยุโรป สวีเดน แคนาดา ได้ส่งคำร้องขอที่ขอให้ประเทศไทยทำการเจรจากำหนดปริมาณการส่งออกสินค้าสิ่งทอเข้าไปยังประเทศเหล่านั้นภายใต้ข้อตกลง MFA เมื่อเหตุการณ์เป็นดังนี้ ประเทศไทยซึ่งกำลังพัฒนาการส่งออกสิ่งทอจากอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนจากนำเข้าเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกแล้ว ทางฝ่ายราชการได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ในการที่จะเข้าร่วมอยู่ในภาคีข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) เพื่อให้มีบทบาทและได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากการเป็นภาคี MFA โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้รับปริมาณโควตาในการนำเข้าที่แน่นอน และหลักประกันที่ให้ประเทศภาคีร่วมปรึกษาหารือก่อนการดำเนินการใด ๆ อันอาจเป็นผลกระทบกระเทือนต่อประเทศภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นับว่าเป็นประโยชน์ เพราะจะช่วยเป็นหลักประกันมิให้สินค้าออกของประเทศได้รับการกีดกันอย่างไม่เป็นธรรม อย่างน้อยที่สุดทำให้มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของประเทศในด้านการค้าสินค้าสิ่งทอ จากเหตุผลที่พอสรุปได้ข้างต้นประเทศไทยจึงตัดสินใจเข้าร่วมเป็นภาคี MFA เมื่อวันที่

4 กุมภาพันธ์ 2519<sup>2</sup> (1976)

1. สิทธิหน้าที่อันเกิดจากการเป็นภาคี MFA

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของ MFA เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2519 ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ฉบับแรก (MFA I) เป็นผลให้ประเทศไทยมีพันธะกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงเป็นสิทธิและหน้าที่ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ถ้าไม่ปฏิบัติตามพันธะกรณี ก็ถือเป็นการละเมิดสนธิสัญญาที่ทำไว้

พันธะกรณีตาม MFA ได้แก่

1. ประเทศไทยจำเป็นต้องยอมให้ประเทศผู้นำเข้าทำข้อตกลงทวิภาคีเพื่อจำกัดปริมาณการนำเข้าสิ่งทอ ทั้งนี้ เป็นไปตามเงื่อนไขตามมาตรา 3 และมาตรา 4 กล่าวคือ ในกรณีที่มีการนำเข้าสิ่งทอเกิดการกระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมภายใน จนถึงขั้นเกิดภาวะการล่มตลาดปั่นป่วน (MARKET DISRUPTION) ตามมาตรา 3 สำหรับภาวะการล่มตลาดปั่นป่วน (MARKET DISRUPTION) เป็นสถานการณ์ที่การนำเข้า ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ผลิตสิ่งทอภายในประเทศผู้นำเข้าอย่างมาก และความเสียหายจะพิสูจน์จากข้อเท็จจริงในเรื่องปริมาณการค้า สัดส่วนของตลาด ผลกำไร ประวัติการส่งออก ภาวะการจ้างแรงงาน ปริมาณสิ่งทอนำเข้า ปริมาณการผลิต อันเป็นผลโดยตรงจากปริมาณการนำเข้าสิ่งทอจำนวนมาก และมีราคาต่ำกว่าราคาสินค้าชนิดเดียวกันและคุณภาพใกล้เคียงกันในประเทศผู้นำเข้า หรือในกรณีที่มีเหตุการณ์ซึ่งบ่งว่า การส่งออกสิ่งทอจากประเทศหนึ่งจะก่อให้เกิดตลาดปั่นป่วนในประเทศผู้นำเข้า (REAL RISKS OF MARKET DISRUPTION) ซึ่งบัญญัติไว้ใน MFA มาตรา 4 จากหลักเกณฑ์ทั้งสองมาตราที่กล่าวมาแล้ว คือ มาตรา 3 หรือมาตรา 4 ประเทศผู้นำเข้ามีสิทธิเรียกร้องให้ประเทศผู้ส่งออก ทำการเจรจา กำหนดปริมาณการนำเข้าระหว่างกัน ทั้งนี้ กำหนดระยะเวลาว่า ควรจะต้องเจรจาให้เสร็จสิ้นภายใน 60 วัน นับจากวันที่ประเทศผู้นำเข้ารับทราบข้อเรียกร้อง

<sup>2</sup> กองส่งเสริมสินค้าออก, กรมการค้าต่างประเทศ, "สรุปผลการนำเข้าเป็นสมาชิกความตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ", 2519 (อัดสำเนา)



สำหรับภาวะการล่มตลาดปั่นป่วน หรือเสียหาย (MARKET DISRUPTION) นั้น เป็นไปตามคำอธิบายใน บทบัญญัติเพิ่มเติม ก. (ANNEX A) ซึ่งสามารถสรุปเงื่อนไข ได้ดังนี้<sup>3</sup> คือ

1. เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้ผลิตภายในประเทศ
2. มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างสำคัญหรือการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสินค้าบางชนิดจากบางแหล่ง โดยเฉพาะ
3. สินค้านำเข้านี้เสนอขาย ณ ราคาที่ต่ำกว่าสินค้าทำนองเดียวกันในประเทศผู้นำเข้า โดยเฉพาะแง่คุณภาพ

ฉะนั้น ความเสียหาย หรือปั่นป่วนของตลาด (MARKET DISRUPTION) ต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน จนทำให้ส่วนแบ่งในตลาดของผู้ผลิตสิ่งทอภายในประเทศได้รับความกระทบกระเทือน หรือทำให้ผลกำไรหรือความสามารถในการส่งออก การจ้างงาน จำนวนการนำเข้าสิ่งทอที่ทำให้เกิดตลาดปั่นป่วน ผลของการผลิตและการลงทุนซึ่งมิใช่ความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคนิค หรือการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค ซึ่งทำให้ผู้บริโภคภายในประเทศหันไปซื้อสินค้าสิ่งทอที่นำเข้าจากต่างประเทศ

<sup>3</sup>CHOI, YINK-PIK, HWA SOO CHUNG AND NICOLAS MARIAN.

THE MULTI FIBRE ARRANGEMENT IN THEORY AND PRACTICE, LONDON : FRANCES PINTER, 1985, P. 25 ข้อความจากภาษาอังกฤษ ดังนี้ คือ

1. THE EXISTENCE OF SERIOUS DAMAGE TO DOMESTIC PRODUCERS OR THREAT THEREOF, CAUSED BY :
2. A SHARP AND SUSTANTIAL INCREASE OF IMMINENT INCREASE OF IMPORT OF PARTICULAR PRODUCTS FROM PARTICULAR SOURCES; AND
3. THESE PRODUCTS ARE OFFERED AT PRICES WHICH ARE SUBSTANTIALLY BELOW THOSE PREVAILING FOR SIMILAR GOODS OF COMPARABLE QUALITY IN THE MARKERT OF THE IMPORTING COUNTRY.

2. ประเทศคู่ภาคี อนุญาตให้ประเทศภาคีของ MFA สามารถทำข้อตกลงทวิภาคี เพื่อการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอได้เพื่อป้องกันภาวะการณี่ปั่นป่วนของตลาด แต่มิได้อนุญาตให้ใช้มาตรการฝ่ายเดียวในการจำกัดจำนวนนำเข้าสิ่งทอ<sup>4</sup>

3. ประเทศไทยเมื่อเป็นภาคีของ MFA ย่อมมีพันธะที่จะให้ความร่วมมือในการลด หรือขจัดอุปสรรคทางการค้าต่าง ๆ อาทิ ภาษีอากรขาเข้า ย่อมต้องผูกพันที่จะปฏิบัติตามถ้ามีการเจรจาปรับลดเกี่ยวกับเรื่องภาษีขาเข้า

4. สิทธิในการใช้มาตรการฝ่ายเดียวของประเทศผู้นำ เพื่อการจำกัดปริมาณการนำเข้าสิ่งทอจะทำได้ เมื่อผ่านขั้นตอนของการปรึกษาหารือ (CONSULTATION) กล่าวคือ ประเทศไทยย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการร้องขอเพื่อปรึกษาหารือก่อนจะมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยจากประเทศผู้นำเข้า ไม่สามารถจะใช้มาตรการฝ่ายเดียวโดยไม่ปรึกษาหารือกับประเทศไทย<sup>5</sup>

5. ประเทศไทยมีสิทธิที่จะส่งเรื่องราวที่มีปัญหาหรือเกิดการโต้แย้งกับประเทศผู้นำเข้าในกรณีเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ เช่น การถูกจำกัดการส่งออก การใช้มาตรการฝ่ายเดียวของผู้นำเข้า ตลอดจนการเรียกเจรจาจำกัดการส่งออก โดยไม่เป็นธรรม ไม่ชอบหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของ MFA ไปยังคณะกรรมการตรวจตราสิ่งทอ (TEXTILES SURVEILLANCE BODY) หรือ TSB<sup>6</sup> เพื่อให้คณะกรรมการช่วยไกล่เกลี่ย หรือระงับข้อพิพาทสิ่งทอระหว่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการจะทำเป็นข้อเสนอแนะ (RECOMMENDATION) แม้จะไม่มีผลบังคับทางกฎหมายก็ตาม แต่บทบาทของการช่วยให้ประเทศคู่พิพาทมาเจรจากัน และไกล่เกลี่ย รวมทั้งบทบาทในการทำข้อเสนอแนะนี้ก็นับว่ามีความสำคัญมิใช่น้อยในการระงับข้อพิพาทสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยก็ได้ส่งเรื่องราวให้คณะกรรมการตรวจตราสิ่งทอ TSB ในการต่อสู้เกี่ยวกับปัญหาการค้าสิ่งทอมาแล้ว ซึ่งเป็นปัญหาระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐฯ และประเทศไทยก็ได้รับชัยชนะกรณีดังกล่าวนี้ ซึ่งเป็นการเรียกเจรจาจำกัดปริมาณการนำเข้า โดย TSB เห็นว่าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ MFA

<sup>4</sup> มาตรา 4 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

<sup>5</sup> มาตรา 3 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

<sup>6</sup> มาตรา 11 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

6. ประเทศไทยมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติในฐานะภาคีสมาชิกของ MFA สิทธิดังกล่าว ได้แก่ ปริมาณการเพิ่มโควตา (GROWTH RATE) ในแต่ละปี และการใช้ประโยชน์ของโควตาที่ได้รับให้มีประโยชน์มากที่สุด ซึ่งเป็นการใช้โควตาที่มีการยืดหยุ่น (FLEXIBILITY) กล่าวคือ สามารถยกยอดโควตาคงเหลือปีก่อน (CARRY OVER) มาใช้ใน ปีปัจจุบันได้ และหรือขอยืมใช้โควตาล่วงหน้าจากปีถัดไป (CARRY FORWARD) มาใช้ในปีปัจจุบันได้ นอกจากนี้ยังสามารถจะโอนโควตาระหว่างรายการหนึ่งไปอีกรายการหนึ่ง หรือการโอนโควตาระหว่างรายการ (SWING) ทั้งนี้ เป็นสิทธิอันชอบธรรมตาม MFA เพื่อประโยชน์สูงสุดในการบริหารโควตาที่ประเทศไทยจะได้รับ<sup>7</sup>

## 2. การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้ MFA

ดังที่กล่าวถึงภูมิหลังของอุตสาหกรรมสิ่งทอในตอนต้น จะเห็นถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอจากการนำเข้ามาเป็นการผลิตภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า จนกระทั่งสามารถผลิตได้เกินความต้องการของการบริโภคภายในประเทศ จึงได้เร่งหาตลาดต่างประเทศ เพื่อระบายสินค้าส่วนที่เกินความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยในระยะที่มีปัญหาการผลิตเกินความต้องการ ผู้ประกอบการได้มีการตกลงร่วมกันในการจะหาตลาดในต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น เพราะราคาสินค้าในตลาดในประเทศต่ำมาก จนผู้ประกอบการเดือดร้อนประสบกับการขาดทุน

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี MFA เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2519 (1976) จากการเป็นภาคีของ MFA เป็นเหตุให้ประเทศไทยมีสิทธิหน้าที่ภายใต้ MFA1 ซึ่งเป็นแม่บทหลักให้ประเทศไทยต้องทำข้อตกลงทวิภาคีประเทศผู้นำเข้า 7 ฉบับ รวม 18 ประเทศ ซึ่งข้อตกลงทวิภาคี จะมีการกำหนดปริมาณสินค้าในการนำเข้า (โควตา) สำหรับประเทศไทย ซึ่งระบบการกำหนดหรือจำกัดจะแตกต่างกันไปแต่ละประเทศ

<sup>7</sup> บทบัญญัติเพิ่มเติม (ANNEX B) ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าของไทย ได้ส่งออกเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ  
สินค้าเสื้อผ้าจากปี 2515 ส่งออกเพียงร้อยละ 4 ของมูลค่าการผลิตเป็นร้อยละ 46 ในปี 2530  
สินค้าผ้าฝ้ายจากส่งออกร้อยละ 8 ของมูลค่าการผลิตในปี 2515 เป็นร้อยละ 22 และส่งออก  
เส้นด้าย (YARN) ร้อยละ 0.5 ของมูลค่าการผลิต ในปี 2515 เป็นร้อยละ 20 ในปี 2529

จากสถิติการส่งออกจากประเทศไทย พบว่าสินค้าสิ่งทอไทย โดยเฉพาะ  
อย่างยิ่ง เสื้อผ้าสำเร็จรูปได้เพิ่มการส่งออกมากขึ้น แม้จะผูกพันกับ MFA อยู่ก็ตาม นอกจากนี้  
เมื่อดูจากสถิติมูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย ตามตาราง 3.1 จะพบว่า  
การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเติบโตเป็นลำดับ เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2520 และ 2533  
ปริมาณการส่งออกทั้งสิ้นเพิ่มขึ้นจาก จำนวน 1,661.4 ล้านบาท ในปี 2520 เป็น 65,966.6  
ล้านบาท ในปี 2533

สำหรับสัดส่วนการส่งออกในตลาดข้อตกลง และนอกข้อตกลง (ไม่มี  
ข้อตกลง NON-MFA) แต่ถ้าพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออก จะพบว่ามูลค่าการส่งออกในตลาด  
MFA จะมีมูลค่ามากกว่าตลาดนอก MFA ทุกปี ทั้งนี้ก็เพราะว่า สินค้าที่ส่งออกในตลาด MFA นั้น  
ราคาต่อหน่วยจะสูงกว่าราคาสินค้าชนิดเดียวกันที่ส่งออกตลาดนอก MFA แสดงให้เห็นว่าตลาด  
ในข้อตกลง หรือตลาดที่ประเทศไทยมีข้อตกลงทวิภาคีภายใต้ ข้อผูกพันของ MFA มีความสำคัญ  
ต่อการส่งออกสิ่งทอไทยมาก แม้ว่าจะมีการแข่งขันกับต่างประเทศ แต่ประเทศไทยก็สามารถ  
จะพัฒนาการส่งออกได้ โดยข้อผูกพันของ MFA ได้ทำให้ประเทศไทย มีข้อตกลงทวิภาคีที่มีการ  
กำหนดปริมาณการนำเข้าไว้แน่นอนสำหรับประเทศไทย โดยไม่จำเป็นต้องมีการแข่งขันเพื่อให้  
ได้มาซึ่งโควตานำเข้า ส่วนโควตาของไทย ประเทศผู้ส่งออกอื่นก็ไม่สามารถจะใช้โควตาใน  
ส่วนที่เป็นของประเทศไทยได้ ซึ่งถ้าไม่มี MFA ประเทศไทยในระยะ เริ่มต้นของการส่งออก  
ย่อมไม่สามารถจะแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่และสำคัญอย่าง ฮองกง ญี่ปุ่น และ  
เกาหลีใต้ การพัฒนาการส่งออกอาจจะไม่สามารถทำได้โดยใช้ระยะเพียง 10 ปีเท่านั้น ทำให้  
การส่งออกสิ่งทอเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งมาเป็นเวลา  
หลายปีติดต่อกัน

#### ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้ MFA

การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้ MFA เป็นการพัฒนาที่มีกรอบของ  
MFA เป็นแม่บทที่สำคัญ กล่าวคือ MFA จะเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไขในการค้า

สิ่งทอระหว่างประเทศ เมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งเข้าเป็นภาคี MFA แล้ว ย่อมต้องปฏิบัติตามกฎหมาย MFA จะสร้างเงื่อนไขหรือการกีดกันอย่างหนึ่งอย่างใด นอกกรอบของ MFA ย่อมไม่สามารถจะทำได้<sup>๑</sup>

สำหรับประเทศไทย เมื่อเป็นภาคี MFA ได้พัฒนาการส่งออกสิ่งทอภายใต้ข้อตกลงทวิภาคี ที่มีพื้นฐานตามข้อตกลง MFA โดยประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของ MFA ตลอดมา ตั้งแต่ MFA I จนถึง MFA IV ปริมาณโควตาที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดให้ในข้อตกลงทวิภาคียุคต้น ๆ การส่งออกของประเทศไทยมีปริมาณไม่มากนัก ทำให้ปริมาณโควตาที่ได้รับไม่สามารถใช้ได้หมด แต่ในระยะเวลาปีต่อ ๆ มา อัตราการใช้โควตาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางรายการใช้ได้เกินร้อยละ 100 และมีหลายรายการ (CATEGORY) ที่ใช้โควตาเกือบเต็มร้อยละ 100 ดังเช่น สถิติตามตาราง 3.2 ซึ่งเป็นตารางแสดงการใช้โควตาของประชาคมยุโรป ซึ่งถือเป็นตลาดที่มีการส่งออกสินค้าสิ่งทอ และเป็นตลาดที่มีอำนาจซื้อสูงสุดในบรรดาตลาดข้อตกลงของไทย

จากการเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยในการส่งออกนั้น ได้มีนักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์<sup>๒</sup> ได้เคยศึกษาและสรุปผลว่า เหตุปัจจัยที่ทำให้การส่งออกสิ่งทอไทยมีการเติบโตมาก เนื่องจาก

1. มีสภาพแวดล้อมของการแข่งขันกันทั้ง เสื้อผ้าและสิ่งทอ
2. มีการเพิ่มการผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะในระหว่างกลางทศวรรษที่ 1980 ในขณะที่เป็นช่วงเวลาที่ความต้องการภายในประเทศน้อยลง
3. มีผลกำไรสูงสำหรับการส่งออกต่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับการขายภายในประเทศ

<sup>๑</sup>มาตรา 3 ของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA)

<sup>๒</sup>SUPHACHALASAI SUPHAT, THE EFFECTS OF GOVERNMENT "INTERVENTION AND THE MULTIFIBRE ARRANGEMENT ON THE THAI CLOTHING AND TEXTILES INDUSTRY" PH.D.DISSERTATION, THE AUSTRALIAN NATIONAL UNIVERSITY 1989, P.206.

และในระบบการค้าสิ่งทอของโลก การส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยยังมีปริมาณต่ำมาก เช่นในปี 2526 มีส่วนแบ่งการตลาดไม่ถึงร้อยละ 2 สำหรับปีต่อ ๆ มา สิ่งทอไทยนำเข้าสหรัฐฯ เพียงร้อยละ 2 ของการนำเข้าสิ่งทอสหรัฐฯ ทั้งหมด และประชาคมยุโรปน้อยกว่าร้อยละ 3 ของสิ่งทอที่นำเข้าประชาคมยุโรปทั้งหมด ซึ่งน่าจะเป็นจุดสนใจที่แสดงให้เห็นว่า สิ่งทอไทยน่าจะมีการพัฒนาการส่งออกตลาดทั้งสองได้มากขึ้นได้ ทั้งนี้ต้องอยู่กับการพัฒนารูปแบบ มาตรฐาน และคุณภาพของสินค้า ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่ผลิตที่อาจจะเปลี่ยนจากสิ่งทอที่ถูกจำกัดปริมาณการนำเข้าไปเป็นสิ่งทอที่มีได้ถูกจำกัดปริมาณการนำเข้า และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การเจรจาการค้าสิ่งทอรอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาทวิภาคีหรือการเจรจามultilateral ต้องมีการเตรียมตัว ทั้งข้อมูล และเทคนิคการเจรจา เพื่อให้ได้ปริมาณโควตาที่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

นอกจากสิทธิประโยชน์ภายใต้ MFA แล้ว การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยยังเกิดจากความร่วมมือและสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งสิ้น (รายละเอียดดูบทที่ 5) จากความร่วมมือของหน่วยงานของรัฐเท่านั้นคงไม่เพียงพอ ยังต้องได้รับความร่วมมือและข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการโดยตรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## ตาราง 3.1 THAILAND'S GARMENT EXPORTS

VALUE : MILLION BAHT

YEAR	VALUE	INCREASE/DECREASE	% OF TOTAL EXPORTS	% OF TEXTILE EXPORTS
1975	1,038.8	-	2.2	29.1
1976	1,531.2	47.4	2.5	26.7
1977	1,661.4	8.5	2.3	27.4
1978	2,613.6	57.3	3.2	29.2
1979	3,478.1	33.1	3.2	30.3
1980	4,760.7	36.9	3.6	37.7
1981	6,861.4	44.1	4.5	44.5
1982	7,906.7	15.2	5.0	45.7
1983	8,790.1	11.2	6.0	52.4
1984	12,171.3	38.5	7.0	63.5
1985	14,527.0	19.4	7.5	62.8
1986	20,158.8	38.8	8.7	66.8
1987	35,855.9	77.9	11.9	75.9
1988	44,560.8	24.3	11.1	75.2
1989	57,890.3	29.9	11.2	78.1
1990	65,966.6	14.0	11.2	74.1

ที่มา : สมาคมอุตสาหกรรมผลิตเครื่องนุ่งห่มไทย

ท1114 3.2

## QUOTA UTILIZATION RATES OF THAI TEXTILE EXPORT IN EEC

UNIT : %

CATEGORY	DESCRIPTIONS	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
2+3	WOVEN FABRIC(COTTON & SYNTHETIC)	92.7	96.1	78.4	63.6	93.3	89.3	95.4	97.2	98.2	97.7	92	95.56	94.2
4	KNITTED SHIRTS	91.0	94.3	83.3	79.8	68.6	68.6	62.8	66.7	97.1	93.5	125.2	97.66	99.54
5	KNITTED SWEATER	43.4	73.1	86.1	95.5	84.5	75.5	75.4	74.9	98.2	94.2	99.09	98.46	94.01
6	MB TROUSERS	80.8	95.7	93.2	69.5	78.4	83.8	87.9	96.9	93.2	89.4	153.24	103.55	101.34
7	WOVEN & KNITTED BLOUSES	92.0	93.8	87.6	75.7	75.5	68.9	73.7	84.2	95.1	91.6	101.08	94.62	97.54
8	M WOVEN SHIRTS	79.1	83.6	70.0	54.2	43.3	55.1	62.9	71.4	93.4	88.9	95.88	94.97	97.13
10	KNITTED GLOVES				96.0	100.0	83.6	94.4	67.6	64.4	70.6	71.22	58.67	49.24
12	SOCK, OTHER THAN BABIES					56.7	79.8	65.1	55.6	78.1	92.4	99.80	97.89	78.92
15B	W WOVEN COATS						66.3	53.3	48.9	61.7	na.	na.	na.	na.
16	M WOVEN SUIT						99.3	95.5	99.7	96.0	97.9	88.96	89.38	84.98
21	WOVEN PARKAS, ANORAKS			86.7	86.6	91.4	71.6	65.3	80.7	93.6	91.5	121.11	90.23	97.85
22	DISCONTINUOUS SYNTHETIC YARN		49.5	53.6	42.9	46.4	37.9	37.9	45.5	51.3	33.9	35.59	35.87	na.
24	PYJMAS, NIGHTDRESSES						54.1	70.2	47.1	86.2	83.4	59.71	42.30	47
26	DRESSES	100.0	89.3	77.0	80.8	82.5	68.0	57.6	48.3	85.1	89.1	88.61	84.01	86.95
27	SKIRTS		84.3	83.6	84.1	80.9	31.8	23.7	20.8	65.0	na.	na.	na.	na.
37	WOVEN REGENERATED FABRIC				77.0	73.2	34.4	48.1	57.1	77.8	46.6	39.55	9.50	na.
73	TRACKSUIT				44.5	36.1	36.2	24.7	33.8	68.8	83.2	76.49	60.53	64.78
74	W SUIT & COSTUMES, KNITTED					95.3	69.3	87.5	85.6	87.7	88.9	42.24	37.36	46.06
83	OUTER GARMENT, KNITTED					93.4	59.3	31.2	38.9	95.2	99.4	na.	na.	na.

SOURCE : DEPARTMENT OF FOREIGN TRADE, MINISTRY OF COMMERCE.

NOTE : CAT 2+3, 4, 5, 6, 7 AND 8 ARE SENSITIVE ITEMS.

M-MEN'S, B-BOYS', W-WOMEN'S, G-GIRLS'



### 3.4 ปัญหาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย

สำหรับในภาวะปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการขยายตัวของ อุตสาหกรรมสิ่งทอ มีดังนี้

1. ปัญหาด้านการขาดแคลนข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต การตลาด แรงงาน วัตถุดิบ รูปแบบผลิตภัณฑ์และอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการกำหนดนโยบายการ วางแผนการผลิต การตลาด การลงทุน และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาด้านเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งประเทศไทยต้องอาศัยจาก ต่างประเทศ โดยการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อการผลิต อีกทั้งยังต้องพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญ วิศวกร หรือช่างฝีมือจากต่างประเทศ ซึ่งมักจะไม่นิยมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้อย่าง แท้จริง ถึงแม้ในปัจจุบันมีการผลิตบุคคลากรด้านสิ่งทอก็ไม่เพียงพอกับการเติบโต สำหรับ เครื่องจักรและอุปกรณ์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ก็สามารถผลิตได้เป็นบางอย่างภายในประเทศ แต่ ก็เป็นไปในลักษณะของการลอกเลียนแบบของต่างประเทศ และมักจะเป็นแบบที่ใช้เทคโนโลยี ในระดับค่อนข้างต่ำ อีกทั้งแหล่งที่อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์สิ่งทอของไทยใน ปัจจุบันยังอยู่กระจัดกระจายไม่ได้รวมตัวกันเป็นปึกแผ่นที่มองเห็นได้ชัด ซึ่งปัญหานี้ส่งผลอย่าง สำคัญให้สินค้าสิ่งทอของไทยมีต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาด ต่างประเทศได้ในอนาคต

3. ปัญหาด้านแรงงานหรือบุคคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ ช่างฝีมือที่มีประสบการณ์ ซึ่งโรงงานจำเป็นต้องเป็นผู้ฝึกอบรมเอง โดยมุ่งเน้นในการปฏิบัติ ใ้หนอที่จะทำงานได้เท่านั้น ทำให้แรงงานและบุคคลากรขาดความรู้ทางทฤษฎีที่ช่วยให้การปฏิบัติ งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันอาจส่งผลเสียหายต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์

4. ปัญหาด้านคุณภาพและรูปแบบของผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบใช้ในการผลิต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ยังไม่ได้มาตรฐานดีพอ ซึ่งมักจะส่งผลให้เกิดปัญหาการส่งคืนสินค้า หรือ การฟ้องร้องกันตามมาอยู่เสมอ ประกอบกับวัตถุดิบบางชนิดไม่สามารถผลิตได้เอง หรือผลิต ได้ไม่เพียงพอ และยังขาดคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ จึงต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ เข้ามาใช้ในการผลิต ซึ่งส่งผลถึงต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นด้วย เนื่องจากถูกเก็บภาษีอากรขาเข้า ในอัตราสูงกว่าประเทศคู่แข่ง นับเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

### 5. ปัญหาทางด้านภารกิจกันทางการค้า และปัญหาโควตานำเข้า

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยต้องพึ่งตลาดต่างประเทศในการส่งออกย่อมเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญมาก ถ้าผลิตแล้วส่งออกไม่ได้ ย่อมเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการขยายการส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยในตลาดที่มีข้อตกลงอย่างมาก นอกจากนี้ มาตรการของต่างประเทศบางประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงระบบพิกัดศุลกากรจาก CCCN เป็นระบบอาร์โมไนซ์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สินค้าสิ่งทอไทยที่ส่งไปสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป ถูกเปลี่ยนแปลงโควตา โดยบางรายการถูกลดโควตา และบางรายการถูกกำหนดโควตาเพิ่มจากที่ไม่เคยมีการกำหนดโควตาในระบบเดิม

### 3.5 แนวทางแก้ไขปัญหา

เพื่อให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศพัฒนาเจริญเติบโตต่อไปได้อีก ภาครัฐบาลและภาคเอกชนควรประสานความร่วมมืออย่างจริงจัง เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งในปัจจุบันและอนาคต อันได้แก่

1. ด้านสนับสนุนข้อมูล ข่าวสารทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ด้วยการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้มีระบบข่าวสาร ข้อมูลสิ่งทอที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจสิ่งทอของภาคเอกชน
2. ด้านนโยบายและการพัฒนาเทคโนโลยี ด้วยการวางแผนเสนอแนะนโยบายและกำหนดทิศทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และกำลังคน และศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอของภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณการที่จะชักนำให้เอกชนให้ความสนใจต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยี
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการผลิตและคุณภาพ ด้วยการให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ และรับรองคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตลอดจนการให้บริการแนะนำปรึกษาแก่อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ และรูปแบบของผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เครื่องจักรอุปกรณ์ เทคโนโลยีการผลิต และการจัดการ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศในอนาคต โดยสามารถช่วยให้การส่งออกสินค้าสิ่งทอที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน แข่งขันได้ในตลาดโลก มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้ามามากขึ้น และช่วยให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอเพิ่มมากขึ้น

4. ด้านพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ควรพัฒนาขีดความสามารถในการเพิ่มบุคลากรด้านนี้ ไม่ว่าจะเป็นปรัญญาตรี หรือช่างเทคนิค ด้วยการจัดการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการจัดการในทุกสาขาวิชาการอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งระบบทุกระดับโดยการให้การฝึกอบรม เท่ากับเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของแรงงานฝีมือ และบุคลากรด้านการควบคุมการผลิตและการจัดการตามความต้องการของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ช่วยลดปัญหาการว่างงานและเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น และช่วยให้โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประหยัดเงินตราที่จะต้องส่งบุคลากรไปฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ หรือจ้างผู้เชี่ยวชาญ วิศวกรจากต่างประเทศ

5. ด้านการกีดกันทางการค้าและปัญหาโควตานำเข้า ควรมีการเตรียมพร้อมสำหรับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อติดตามสถานการณ์สิ่งทอโลก ว่ามีความเคลื่อนไหวอย่างไร และมีมาตรการทางการค้าอย่างไร เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย และเป็นหน้าที่โดยตรงของกระทรวงพาณิชย์ในการเป็นตัวแทนในการเจรจาทางการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ตลอดจนการเจรจาปัญหาสิ่งทอต่าง ๆ ทั้งในกรอบพหุภาคี และทวิภาคี ซึ่งการเจรจาควรมีทั้งพื้นฐานทางข้อเท็จจริง ทางเศรษฐศาสตร์ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ พื้นฐานทางกฎหมาย ทั้ง MFA และ GATT เพื่อนำมาซึ่งจำนวนโควตาที่เพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับความต้องการของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับการรองรับสถานการณ์ในอนาคตได้โดยไม่ประสบปัญหาหรือเกิดการสะดุดจากการมีมาตรการใหม่ ๆ จากประเทศผู้นำเข้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย